

zaaknummer 2011T592

Datum 15 oktober 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

geboren op _____
wonende te _____
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken, advocaat
te Breda,

tegen:

geboren op 23 januari 1923,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven Proost in de Norbertinessenpriorij
in _____ en lid van de Abdij der Norbertijnen in _____ (België).

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 maart 2012. Op 17 april 2012 heeft de griffie informatie ontvangen van _____ priorin van de Norbertinessenpriorij _____. Op 29 mei 2012 is bij de griffie een verweerschrift ingekomen van _____, abt van de Abdij van _____. Op 23 augustus 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klagster is verschenen en werd bijgestaan door haar juridisch adviseur en door mw. drs. _____ klinisch psycholoog/psychotherapeut en behandelaar van klagster. Namens aangeklaagde is verschenen _____ voornoemd.

2. De klacht

2.1. In _____ is klagster als postulant ingetreden bij de Norbertinessenpriorij _____. Aangeklaagde was aan het klooster verbonden als priester, biechtvader en geestelijk begeleider van de zusters in opleiding. Hij woonde net buiten het klooster, op de proosdij. De ongewenste intimiteiten van aangeklaagde begonnen tijdens een tweetal uitjes buiten het klooster, waarbij aangeklaagde de eerste keer onder de tafel met zijn been tegen het been van klagster wreef en de tweede keer klagster bij haar schouder pakte. Toen klagster daarna een keer een gesprek had met aangeklaagde in zijn functie als biechtvader begon hij

haar te tongzoenen. Klaagster wist niet wat haar overkwam en wilde daarna niet meer naar aangeklaagde toe. Klaagster werd echter regelmatig door aangeklaagde op zijn kamer ontboden. Klaagster durfde niet te weigeren vanwege de positie van aangeklaagde. Tijdens deze ontmoetingen op de kamer van aangeklaagde moest klaagster aangeklaagde oraal of met de hand bevredigen. Aangeklaagde ging met zijn vingers klaagsters vagina binnen en betastte haar borsten op een vrij hardhandige wijze. Ook drukte aangeklaagde zijn penis tegen de vagina van klaagster, maar dit kwam niet tot penetratie. Het misbruik bleef niet beperkt tot de ontmoetingen op de kamer van aangeklaagde. Ook tijdens de biecht moest klaagster aangeklaagde regelmatig oraal bevredigen. Het misbruik vond zeer regelmatig plaats, soms tweemaal per week, soms een week niet. Klaagster kon niet aan de ontmoetingen met aangeklaagde ontkomen. Aangeklaagde stond op een voetstuk bij de zusters en had bovendien een zeer nauwe band met de toenmalige priorin, aangeklaagde en de priorin gingen bijvoorbeeld regelmatig samen op vakantie, waardoor klaagster niet over aangeklaagde durfde te klagen. Klaagster was bang dat zij niet geloofd zou worden. Het misbruik eindigde in doordat aangeklaagde vertrok naar de Abdij [redacted], alwaar hij tot abt was gekozen. Klaagster heeft later vernomen dat rond die tijd ook een strafzaak wegens misbruik van een andere zuster van de priorij, [redacted], tegen aangeklaagde aanhangig is gemaakt.

2.2. Klaagster heeft destijds binnen het klooster nooit iets durven zeggen over het misbruik. Inmiddels heeft zij de huidige priorin van het klooster wel ingelicht. Klaagster is in [redacted] uitgetreden, omdat zij zich door het misbruik niet eerlijk meer voelde in haar geloof en niet meer kon bidden. Klaagster heeft destijds bewust gekozen voor het kloosterleven en zij beleeft haar uittreden dan ook als ware haar kloosterleven mislukt en van haar afgepakt en zij wijt dat aan het misbruik door aangeklaagde. Klaagster ervaart nog dagelijks de stressstoornis die zij heeft opgelopen, welke zich onder andere uit in dwangneuroses en smetvrees. Vanwege haar forse psychische problemen als gevolg van het misbruik is klaagster zowel in 2007 als in 2008 opgenomen geweest in een psychiatrisch ziekenhuis.

2.3. Klaagster wil erkenning voor hetgeen haar is aangedaan. Voorts wenst zij in aanmerking te komen voor schadevergoeding.

3. Het verweer

Aangeklaagde heeft een zeer zwakke gezondheid en kan daarom zelf geen weerwoord geven. De abt heeft in zijn reactie gesteld dat hij met aangeklaagde heeft gesproken over de klacht. Aangeklaagde heeft daarbij aangegeven dat hij zich sommige door klaagster beschreven gebeurtenissen niet meer kan herinneren, zoals de eerste twee ongewenste intimiteiten tijdens de uitjes. Andere door klaagster aangehaalde gebeurtenissen vond aangeklaagde sterk overtrokken. Niettemin erkent aangeklaagde dat hij te ver is gegaan en dat er inderdaad sprake is geweest van seksueel getinte daden. Hij ontkent dat er orale seks werd bedreven tussen hem en klaagster. Aangeklaagde zag de seksueel getinte daden echter niet als een vorm van misbruik, maar als een (ongepaste) liefdesverhouding tussen hem en klaagster.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm

dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. De Klachtencommissie stelt vooreerst vast dat de abt ter zitting heeft aangegeven dat aangeklaagde, hoewel hij uitgeleend was aan de Norbertinessenpriorij, onder de kerkelijke verantwoordelijkheid van de Abdij viel (en valt), maar dat de Abdij haar verantwoordelijkheid zal nemen met betrekking tot deze Procedure.

De Klachtencommissie zal daarom, ofschoon zij strikt genomen in dezen niet bevoegd is, haar oordeel geven over de aannemelijkheid van de klacht.

4.3. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.4. Er zijn meer dan vijftientig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt, zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld. De Klachtencommissie stelt bovendien vast dat aangeklaagde de feiten, zij het gedeeltelijk, heeft erkend. Voorts blijkt uit de verklaring van dat klaagster haar reeds tijdens haar eerste opname in 2007 heeft verteld over het seksueel misbruik door aangeklaagde. Daarnaast ondersteunt de juridische procedure tegen aangeklaagde met betrekking tot het seksueel misbruik van het verhaal van klaagster. Uit de informatie van de huidige priorin blijkt ten slotte dat er destijds sprake was van een overheersende gezagsstructuur, een zekere angstcultuur en een sfeer van machtsverhoudingen waar een vertrouwensrelatie ontbrak, waarin dit misbruik plaats kon vinden.

4.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en van een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik een zuster in opleiding, terwijl aangeklaagde een machtige positie binnen het klooster had. Aangeklaagde had voor haar een vertrouwenspersoon behoren te zijn.

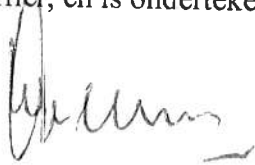
4.6. Gelet op de broze gezondheidssituatie van aangeklaagde zijn maatregelen tegen hem weinig zinvol meer. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klaagster is aangedaan. De Klachtencommissie hecht er daarbij aan op te merken dat zij begrip heeft voor de teleurstelling van klaagster over het ontbreken van een spijtbetuiging door aangeklaagde en de abt.

4.7. Over het verzoek van klaagster om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de abt zal klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding kunnen wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de abt van de Abdij de klacht gegrond te verklaren, het leed van klaagster te erkennen en daarvoor oprecht spijt te betuigen.

Dit advies is vastgesteld op 15 oktober 2012 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. M.P.P.M. Merx en prof. dr. H.B.M. van de Wiel, leden, bijgestaan door mr. C.A. Murray, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de abt van de Abdij en aan klagster verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de abt binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de abt daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de abt.